SKALKA

ODKAZ ZO SKALKY

Interreg
Slovensko – Česko
Spolufinancovaný Európskou úniou
FOND MALÝCH PROJEKTOV
ER BBK
EUROREGIÓN BÍLÉ - BIELE KARPATY

Skalka pri Trenčíne

Skalka pri Trenčíne je spätá so životom svätých pustovníkov Andreja-Svorada a Beňadika, ktorých príbeh zaznamenal ich súčasník, biskup Maurus, v 11. storočí. Andrej-Svorad žil pustovníckym životom najprv pri Nitre a neskôr na Skalke, kde viedol prísny asketický život. Po jeho smrti tu pokračoval v samote aj jeho žiak Beňadik, ktorý bol neskôr zabitý zbojníkmi. Obaja boli v roku 1083 kanonizovaní a stali sa významnými patrónmi Nitrianskej diecézy. Vďaka ich pôsobeniu sa Skalka stala významným pútnickým miestom, označovaným za najstaršie pútnické miesto vtedajšieho Uhorska. V roku 1224 tu nitriansky biskup Jakub I. založil benediktínske opátstvo, ktoré sa stalo dôležitým centrom duchovného a kultúrneho života regiónu. V roku 1644 prešlo do správy jezuitov, ktorí tu pôsobili až do zrušenia rádu v roku 1773. Miesto bolo viackrát poškodené vojnami a dlhé obdobie chátralo, no pútnická tradícia nikdy nezanikla. Kostol na Malej Skalke bol obnovený v 19. storočí a ďalšie opravy nasledovali aj v 20. storočí. Významnejšia obnova celého pútnického miesta sa začala až po zmene spoločenského režimu. Dnes je Skalka významným duchovným a pútnickým miestom s návštevníkmi zo Slovenska aj zahraničia.

Ⓝ Nápoveda Ⓡ Riešenie

Príbeh hry: Odkaz zo skalky

Peter je navonok úspešný 38-ročný projektový manažér. Len už príliš dlho funguje v režime: výkon, termíny, povinnosti, tlak, očakávania. Každý deň vyzerá rovnako:
budík → práca → stres → únava → nespavosť → nový deň.

Má pocit, že ak na chvíľu prestane, všetko sa zrúti, ale uvedomuje si, že niečo nie je v poriadku, a tak sa na kamarátkinej oslave narodenín zverí priateľovi Milanovi, že už to celkom nedáva. Milan si ho vypočul a odporučil mu zájsť si na Skalku pri Trenčíne.

Na odporúčanie Milana si prišiel Peter na Skalku len „vyvetrať hlavu“ avšak veľmi neveril, že toto miesto môže niečo zmeniť. Sadol si na lavičku pod kláštorom a v tom mu prišla SMS z utajeného čísla:

„Choď k .....“

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(Nezabudnite použiť dešifrovaciu knižku v inventári.)

Peter sa ani nezamyslel. Posledné mesiace fungoval takmer výlučne reflexívne - reagoval na správy, plnil úlohy, presúval stretnutia, riešil urgentné veci skôr, než ich vôbec vedome spracoval. Aj teraz jednoducho vstal a vykročil. Až keď tam zastal mu došlo, že vlastne netuší, prečo to urobil.

Stojí pri rieke, nasleduje anonymné správy a necháva sa viesť neznámo kam. Prebral sa do reality a uvedomil si, že to si z neho určite Milan robí srandu.

Tu mu však opäť zavibroval telefón. Peter si podráždene vzdychol. Najprv si pomyslel, že to bude ďalšia správa z neznámeho čísla, no na displeji naňho vyskočila pracovná notifikácia:

„URGENT: Deadline posunutý na zajtra 9:00, klient očakáva finálnu prezentáciu.“

Takmer reflexívne chcel otvoriť email a začať problém riešiť. Presne tak, ako vždy. Vtom si však uvedomil, že práve pred týmto utiekol sem. Skúsil namiesto toho zavolať Milanovi. Ten bol však nedostupný a tak sa rozhodol prečítať SMS, ktorá mu medzitým opäť prišla z utajeného čísla:

„Pokračuj .....“

Vážska cyklomagistrála

Vážska cyklomagistrála patrí medzi najvýznamnejšie cyklistické trasy na Slovensku. Po svojom dokončení vytvorí približne 100 kilometrov dlhú súvislú sieť bezpečných cyklotrás naprieč Trenčianskym krajom, ktorá prepája mestá, prírodné lokality aj významné kultúrne pamiatky. Úsek pod Skalkou patrí k jej najatraktívnejším častiam – ponúka jedinečné výhľady na Trenčiansky hrad, pútnické miesto Skalka aj okolité bralá a je obľúbeným miestom cyklistov, turistov i rodín s deťmi.

..... - **S, S, S, Sv, Jv, J, Z, V, J, J, J**
..... - **Z, Z, S, S, S, S, V, V**
..... - **S, S, Jv, Jv, Sz, Sz, Sv, Sv, Jz, Jz, S, S**
..... - **Z, Z, S, S, S, S, V, V, J ,J, J, J**

				

a) vpravo popri rieke **b) cez cyklomost na druhú stranu**

..... po cyklotrase cca 1000m a až na zemi zbadáš výkričník, už budeš takmer na mieste.

Lezecká stena pod Skalkou

Lezecká stena pod Skalkou patrí už od druhej polovice 20. storočia medzi tradičné tréningové lokality športových lezcov. Tvorí ju pevný rohovcový vápenec, ktorý ponúka množstvo prirodzených špár, hrán, kútov aj menších previsov. Na skale je vybudovaných približne 80 lezeckých ciest rôznych obtiažností. Väčšina ciest dosahuje dĺžku približne 10 až 25 metrov, pričom samotné bralo má okolo 40 metrov. Oblasť je vhodná aj na bouldering. Lezecké cesty sú vybavené pevným istením pomocou borhákov a nitov, vďaka čomu je lokalita dodnes obľúbeným miestom na tréning aj rekreačné lezenie.

Peter chvíľu nehybne stál. Rozum mu hovoril, že ide len o náhodu alebo hlúpy žart. No napriek tomu cítil zvláštnu zvedavosť, ktorá ho hnala ďalej. Po niekoľkých stovkách metrov po cyklotrase si na zemi všimol výkričník v trojuholníku, prešiel ešte asi 10m a ocitol sa pod .....
.....

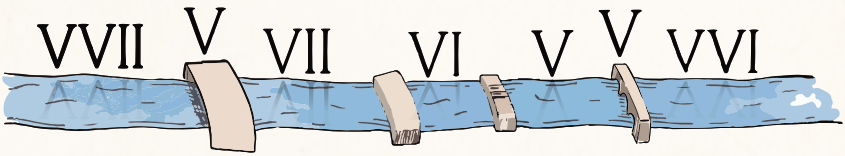

.....

.....

(Nezabudnite použiť dešifrovaciu knižku v inventári.)

Bolo tu nečakané ticho. Len šum rieky, vietor a pripravené ohnisko, ktoré akoby čakalo na partiu priateľov. Peter sa pristihol, ako sa usmieva. Spomenul si na detstvo, keď s rodičmi chodieval do prírody opekať a celé hodiny trávil vonku bez toho, aby musel niečo riešiť. Ten pocit bol príjemný, ale zároveň krátky. Reflexívne pozrel na telefón. Práca, termíny, povinnosti — ten svet tam stále bol a nikam nezmizol. Povzdychol si a rozhodol sa, že je čas vrátiť sa k autu. Vtom si však všimol malú žltú šípku smerujúcu na ďalšiu čistinku. Zaváhal.

„Toľko času ešte mám.“

Malá Skalka

Malá Skalka – Diecézna svätyňa je významné pútnické miesto s bohatou históriou siahajúcou minimálne do roku 1208, keď sa prvýkrát spomína miestny románsky kostol zasvätený sv. Beňadikovi. Počas stáročí prešiel viacerými prestavbami a obnovami, pričom dnešnú podobu získal v 18. storočí. Súčasťou areálu je aj krížová cesta, ktorá umocňuje duchovný charakter miesta. Kostol zdobia motívy svätých pustovníkov Andreja-Svorada a Beňadika, s ktorými je Skalka historicky úzko spätá, a dodnes slúži ako významné pútnické a duchovné centrum, kde veriaci prichádzajú za modlitbou a pokojom.

Keď prišiel na druhú čistinku, jeho pozornosť hneď upútali drevené schody po ľavej ruke, stúpajúce vyššie do svahu. Neboli obyčajné. Na jednotlivých schodoch boli vyrezané slová a krátke odkazy.

„OTEC A SYN“ „TRPEZLIVOSŤ“ „TICHO“ „POKORA“

Peter automaticky spomalil, vykročil na schody a pri stúpaní si jednotlivé nápisy čítal. Nebolo to nič, čo by bežne vyhľadával. A predsa ho prekvapilo, že mu tie jednoduché slová po dlhom čase nepripadali rušivé ani cudzie. Skôr zvláštne pokojné. Uvedomil si, že odkedy sem prišiel, prvýkrát nejde niekam preto, že musí. Len jednoducho pokračuje.

Zrazu si spomenul na myšlienku, ktorú vravieval dedko mamine, keď bola smutná alebo nerozhodná a on jej nikdy nerozumel a práve teraz pochopil.

.ÍDZRB AŤ 0Č 07 3VÁRP ŤYB 3ŽÔM ,Ť175UP Š3CHC3N 0Č 07

Uvedomil si, že už niekoľko minút nemyslel na prezentáciu, termíny ani telefón. A to sa mu nestalo už veľmi dlho. Ocitol sa na parkovisku pri kostole.

Tu si uvedomil, že mu vlastne Milan hovoril o sv. Svoradovi a sv. Benediktovi, ktorí si vybrali svoju životnú cestu ako mnísi pustovníci. A pomyslel si ***„Každý je spolutvorcom svojej životnej cesty.“*** On sem však neprišiel kvôli viere ani kvôli histórii. A vlastne ani nevie poriadne prečo a tak akosi automaticky pristúpil informačnej tabuli.

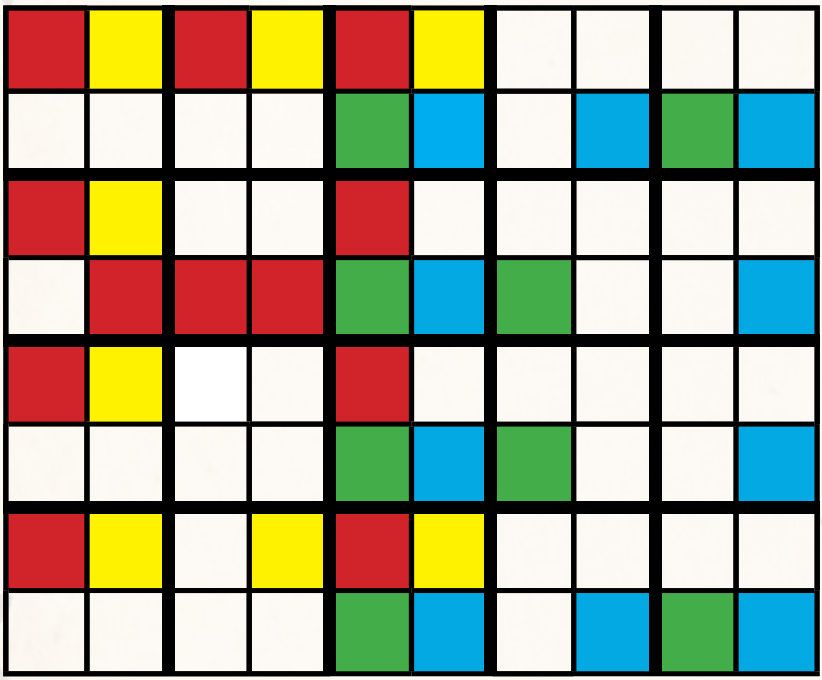

a) Poobzeral sa okolo seba a na druhej strane cesty zbadal kamenné písmeno T zaujalo ho, tak sa naň rozhodol ísť pozrieť zblízka.

b) Poobzeral sa okolo seba a zbadal otvorené dvere do kostola tak sa vybral dnu.

1. slovo	2. slovo
1, 1, 2	10, 2, 4
2, 3, 4	1, 3, 6
3, 4, 7	1, 1, 1
3, 7, 6	2, 6, 1
6, 2, 3	11, 1, 3
2, 5, 1	riešením úlohy:
3, 5, 2	.....

Nevedel presne prečo, akoby cítil, že **niektoré rozhodnutia nemožno opakovať**, namiesto návratu k autu sa rozhodol pokračovať. Možno zo zvedavosti...možno preto, že prvýkrát po dlhej dobe nemal potrebu okamžite sa niekam vrátiť a niečo riešiť. Keď prišiel až hore, k trom krížom, na chvíľu sa zastavil. Toto miesto ho zaujalo predovšetkým preto, že sa hlbšie ponáralo do ticha a vzďaľovalo sa od každodenného zhonu. Navyše: „je tu veľmi pekná príroda“ pomyslel si.

Trenčiansky hrad

Trenčiansky hrad je dominantou mesta a už takmer tisíc rokov sa týči na strmom vápencovom brale nad údolím Váhu. Patrí medzi najväčšie a najvýznamnejšie hradné komplexy na Slovensku a neodmysliteľne sa spája s obdobím Matúša Čáka Trenčianskeho, jedného z najmocnejších uhorských veľmožov. Návštevníkov láka zachovanou architektúrou, rozsiahlou expozíciou aj jedinečnými výhľadmi na mesto a Považie.

Ako malý chlapec rád chodieval s otcom do lesa na huby a keď pozoroval, že za krížovou cestou pokračuje chodník smerom hlbšie do lesa, nezaváhal. Nezaujala ho hneď prvá náučná tabuľa, popravde si ju ani nevšimol. Užíval si ticho a pohyb v lese až dorazil k

H	→	7	←	5	←	6	←	3	→	2	→	8	←	6

(Nezabudnite použiť dešifrovaciu knižku v inventári.)

.....odkiaľ bol krásny výhľad na Trenčiansky hrad.

Nezastal tu však na dlho, chcel vedieť kam vedie tento chodník. Cestou na vrchol si všimol žltú a zelenú značku. Takže vedel, že to je skutočná trasa a že ho niekam povedie. Stúpanie nebolo najjednoduchšie, takže keď dorazil na vrchol cesty aj sa potešil, že si trošku odfúkne. Pri jeho sedavom zamestnaní nie je zvyknutý na takúto aktivitu. Pristavil sa pri náučnej tabuli č.3. a prvý raz sa pozrel čomu je vlastne náučný chodník venovaný.

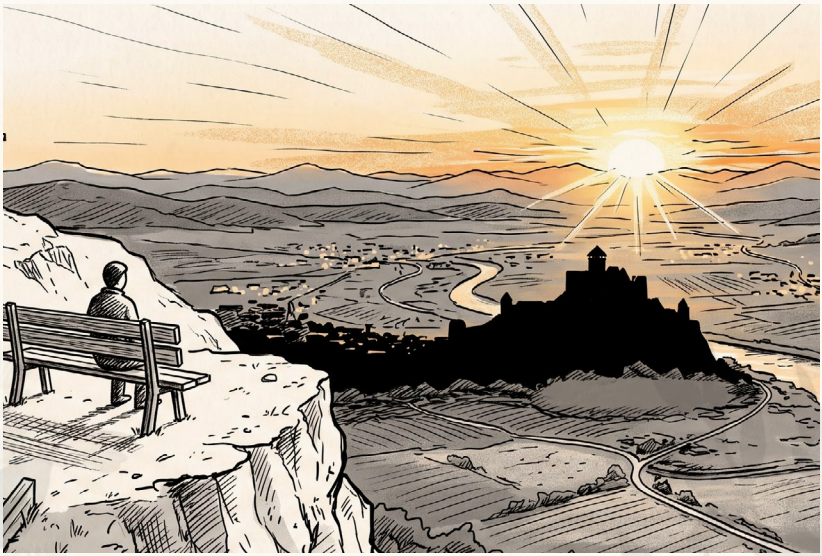

Náučný chodník

Náučný chodník Malá – Veľká Skalka je nenáročný tematický okruh spájajúci významné lokality Skalky pri Trenčíne. Vedie prírodným prostredím okolo historických a duchovných miest, ako sú jaskyne pustovníkov, kláštor na Veľkej Skalke, či vyhliadkové body, pričom návštevníkov sprevádzajú informačné náučné tabule približujúce históriu miesta, prírodné zaujímavosti a benediktínsku tradíciu spätú so svätými Andrejom-Svoradom a Beňadikom.

V tom mu opäť zavibrovala notifikácia„ ktorú presunul na neskôr:

„URGENT: Deadline posunutý na zajtra 9:00“

Ale rozhodol sa **„Nenechať druhých rozhodovať, kam kráča.“**

Rozhodol sa, že dnešný deň venuje sebe. Pri pohľade na rastliny z náučnej tabule si spomenul na svoju starú mamu, ktorá mala vždy pripravený bylinkový čaj. Keď bol malý, veľmi ho nezaujímalo, na čo všetko sú dobré bylinky. Dôležité bolo, že mu čaj chutil a bavilo ho počúvať pokojný starkin hlas, ktorá mala pre neho v zálohe vždy nejakú zaujímavú spomienku z jej života. Čo by dnes dal za starkin dobrý čaj proti.....

ESTRAGÓN

MÄTA

ROZMARÍN

MEDOVKA

BRUSNICA

RUMANČEK

..... spolu s nejakým zaujímavým príbehom z jej mladosti. Hoci vnútri trochu zosmutnel, lebo si uvedomil, že niektoré chvíle sa už nikdy nezopakujú. Na tvári sa mu aj tak objavil úsmev, keď si spomenul na tie krásne chvíle, ktoré mu ostali v spomienkach.

Pokračoval ďalej po cestičke, rátajúc si kroky ako za detských čias prvý, druhý, prvý, druhý, prvý druhý... až kým neuvidel .....

1	1	1	1	3	5	6	6	6	6	2	8	4	4
1	4	7	1	9	4	4	4	4	6	2	7	7	7
1	5	7	1	5	5	5	5	7	6	2	5	5	5
1	5	5	1	4	4	4	2	2	2	2	2	2	2
3	3	9	1	8	8	8	7	7	7	2	9	9	9
7	7	7	1	3	3	3	4	4	4	2	5	5	5
9	1	1	1	7	7	7	7	6	6	2	9	3	3
4	4	4	1	5	5	5	9	6	6	2	9	9	9
7	7	7	1	9	3	3	3	6	6	2	6	6	6
1	8	8	1	7	7	7	5	5	5	2	6	6	6
1	3	9	1	8	8	8	8	8	8	2	4	4	4
1	9	9	1	3	3	5	5	5	5	2	7	7	7
1	5	5	1	9	9	9	4	4	4	2	5	5	5
1	1	1	1	4	4	6	6	6	6	2	9	3	3

... a vyhliadku na rieku Váh a okolie. Uvedomil si, že v **tichu sa človek ľahšie pozrie na veci s odstupom.**

Keď sa Peter pokochal výhľadmi, pokračoval vo svojej ceste.

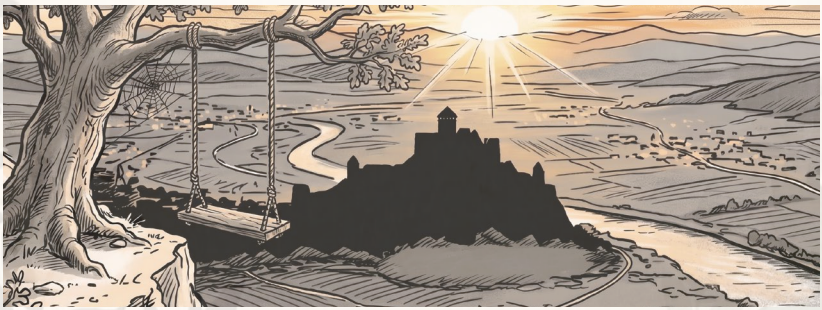

Dorazil k náučnej tabuli č. 5 a opäť mu zavibroval telefón, automaticky si pozrel notifikáciu. Prišla mu SMS, opäť z utajeného čísla:

„.....

.....“

TEPLO	
ŠARKAN	
TEKVICA	
OPALOVANIE	
MLÁĎATKÁ	
STROMČEK	
LÍSTIE	
SNEH	
KVITNUTIE	
OPALOVANIE	
KRB	
STANOVANIE	
FESTIVAL	
KORČULE	
HMLA	
PÚČIKY	
PLAVKY	

...Hneď sa rozosmial :D.
„A vraj náhody neexistujú.“

S úsmevom na tvári pokračoval ďalej po žltej značke dolu kopcom, až k poslednej tabuli náučného chodníka. Táto tabuľa je venovaná geológii, pričom sú na nej popísané dva výrazné geologické útvary. Jeden je skala pod kostolom, ktorú už dnes videl a druhý je jaskyňa, ktorá sa nachádza blízko miesta, kde dnes túto prechádzku začal aj skončí.

Spokojný s prechádzkou a s uvedomením si, čo sa mu za poslednú hodinu a pol odohralo v hlave, pokračoval ďalej po žltej značke. Keď dorazil ku schodom, vedúcim späť smerom k miestu, kde svoju cestu začal, pousmial sa nad symbolikou celého okruhu. Začiatok bol opäť blízko, ale on sa cítil inak. Automaticky začal **schody počítať,** akoby si chcel ten pokojný rytmus krokov ešte na chvíľu udržať.

POČET SCHODOV BUDE PRE VÁS EŠTE DÔLEŽITÝ:
Zastavil sa až pri.....

1. Monte Cassino – 872 =
2. Subiaco – 856 =
3. Praha – 294 =
3. Melk – 198 =
4. Krakow – 161 =
5. Pannonhalma – 131 =
6. Rajhrad – 94=
7. Sampor – 79 =
8. Nitra + počet schodov – 75 – počet schodov =

....., áno to je on. Počas celej cesty ho viedli odkazy, šípky a nenápadné znamenia.

Teraz však stál pred smerovníkom, ktorý mu už nehovoril, kam má ísť, ale dával mu možnosť. Výber bol už len a len na ňom.

Uvedomil si, že na Skalku prišiel s hlavou plnou termínov, notifikácií a povinností. Odchádza síce do rovnakého života, ale s pocitom, že nie všetko musí riešiť okamžite. Že niekedy je dobré zamestnať hlavu aj niečím iným, než prácou a obrazovkami. Alebo ju nezamestnať vôbec. Len sa prejsť, pozerať na krajinu, počúvať vietor, či nechať myšlienky zablúdiť k spomienkam na detstvo, ktoré mu dnes niekoľkokrát vyčarili úsmev na tvári.

Možno práve preto sa cítil ľahší. Prišiel na to, že hoci si počas tejto cesty neoddýchli nohy, ale jeho myseľ áno.

Pri pohľade na smerovník si dal malý záväzok. Že sa nenechá viesť iba kalendárom, pracovnými úlohami a cudzími očakávaniami. Že si aspoň raz za týždeň nájde čas na miesto, kde môže spomaliť – či už to bude Skalka, lesný chodník, hrad, lúka alebo len obyčajná prechádzka bez cieľa.

Pochopil jednu jednoduchú vec: **oddych nie je strata času**. Je to spôsob, ako získať energiu na všetko ostatné. A možno práve preto, bude mať od zajtra viac síl aj na svoju prácu. Kam povedie jeho ďalšia cesta? To už neukáže žiadna tajnička ani anonymná SMS. Ukáže ju jeho vlastné rozhodnutie vykročiť.

A čo vy? Kam vykročíte najbližšie vy?

Morzeovka nemusí být len o čiarkach a bodkách

Prejdi sa v smere kompasu a vychod' si potrebné písmenká

Dokresli čo sa vo vode zrkadlí

Čítaj odzadu a zameň čísla za písmená: **o=0; i=1; e=3; s=5; t=7**

Čítaj farby v poradí dúhy

Riadok – slovo – písmeno

Pohybujte sa podľa šípiek v abecede

Ktoré písmenká ešte nespia

Odpoved' v sebe skrývajú čísla ktoré Peter opakoval
ako malý pri chôdzi

Každé ročné obdobie má svoju typickú farbu a aj predmety

Použi vzdialenosti miest a nezabudni s výsledkami na dekóder

CYKLOMOSTU

ACKO

VELKOU SKALKOU

To, čo nechceš pustiť, môže byť práve to, čo ťa brzdí.

ACKO

KRIZOVA CESTA

Hojdačke

STRESU

Keď spojíte čiarou čísla 1 a druhou čiarou čísla
2 dostanete odpoved': ZT (tri

Prepáčte to bol omyl

SMEROVNIK

ABECEDA	ČÍSLA	RÍMSKY	BRAILLE	MORSE	BINÁRNE
A	1	I		• —	00001
B	2	II		— •••	00010
C	3	III		— • — •	00011
D	4	IV		—••	00100
E	5	V		•	00101
F	6	VI		•• — •	00110
G	7	VII		— — •	00111
H	8	VIII		••••	01000
I	9	IX		••	01001
J	10	X		• — — —	01010
K	11	XI		— • —	01011
L	12	XII		• — ••	01100
M	13	XIII		— —	01101

ABECEDA	ČÍSLA	RÍMSKY	BRAILLE	MORSE	BINÁRNE
N	14	XIV		— •	01110
O	15	XV		— — —	01111
P	16	XVI		• — — •	10000
Q	17	XVII		— —•—	10001
R	18	XVIII		• — •	10010
S	19	XIX		•••	10011
T	20	XX		—	10100
U	21	XXI		•• —	10101
V	22	XXII		••• —	10110
W	23	XXIII		• — —	10111
X	24	XXIV		— •• —	11000
Y	25	XXV		— • — —	11001
Z	26	XXVI		— — ••	11010

Ďakujeme, že ste si našli čas na našu hru.

Ak sa chcete dozvedieť viac o Veľkej a Malej Skalke, Benediktínoch či textoch ktoré ste videli na schodoch, navštívte Informačné centrum Skalky, ktoré je kúsok od vás, pri vstupe na Malú Skalku.

V informačnom centre na vás navyše čaká malá odmena za úspešné vyriešenie hry. Stačí, ak poviete, koľko schodov k smerovníku musel Peter zísť na konci trasy.

Ak sa vám hra páčila, v našej kolekcii na vás čaká ešte jedna hra v Českej republike v meste Bojkovice.

ODKAZ ZO SKALKY
MIŠKÁŘ MATĚJ

GET IT ON Google Play
Download on the App Store

Publikácia bola vytvorená z projektu **„Herno-zážitkový turizmus na trase sv. Cyrila a Metoda“** realizovaného prostredníctvom Fondu malých projektov v rámci programu Interreg Slovensko-Česko.

Bezplatná publikácia. Výhradnú zodpovednosť za obsah tejto publikácie nesú jej autori a nedá sa stotožniť s oficiálnym stanoviskom Európskej únie.